

ביטוח לאומי

אמנה לביטחון סוציאלי עם הרפובליקה של סלובקיה

מאת: רו"ח אורנה צח (גלרט), חיים חיטמן ורו"ח (משפטן) ישי חיבה

כלומר הוא יהיה מבוטח בסלובקיה ויחויב שם בלבד. עמדת המוסד לביטוח לאומי בישראל היא כי יש להוכיח ששולמו דמי ביטוח לאומי בחו"ל, כדי שלא יחול חיוב של דמי ביטוח לאומי בישראל.

שכיר או עצמאי העובדים בשתי המדינות

יחולו עליהם הוראות החוק במדינת תושבותם בלבד.

ביום 2.10.2011 אישרה ממשלת ישראל את האמנה בדבר ביטחון סוציאלי בין מדינת ישראל לבין הרפובליקה של סלובקיה, שנכנסה לתוקף החל מיום 1.1.2012. האמנה כוללת מניעת כפל דמי ביטוח לאומי, ורציפות זכויות לגמלאות בענפי הביטוח כלהלן: זקנה ושאיירים, ביטוח נכות כללית, ביטוח נפגעי עבודה וקצבאות ילדים. להלן בחרנו לציין כמה נקודות עיקריות באמנה זו:

דמי ביטוח בריאות

מאחר שביטוח בריאות אינו נכלל באמנות לביטוח סוציאלי, כל תושב ישראל השוהה בחו"ל חייב להמשיך ולשלם דמי ביטוח בריאות למוסד לביטוח לאומי בישראל, גם אם בגין ההכנסה שולמו דמי ביטוח לאומי במדינת אמנה.

עד שנת 2011 המוסד לביטוח לאומי נהג לגבות דמי ביטוח בסכום מינימום. להבדיל משנים קודמות, המוסד לביטוח לאומי הבהיר כי ההוראה הזו נבחנה בשנית ונקבע שהחל

מניעת כפל דמי ביטוח

עובד שכיר של מעסיק תושב ישראל

עובד שכיר שנשלח מטעם מעסיק ישראלי לבצע בסלובקיה עבודה לתקופה שלא תעלה על חמש שנים, ימשיך להיות כפוף בתקופת עבודתו להוראות ולחבויות הביטוח הלאומי בישראל בלבד.

עצמאי ושכיר של מעביד זר

אדם שיצא לעבוד בסלובקיה שלא מטעם מעסיק ישראלי - יחולו עליו חוקי המדינה שם,

(למשל), תאפשר האמנה לשמור על זכויות ולצבור תקופת אכשרה. שיטת צירוף תקופות הביטוח מאפשרת לכל צד להביא בחשבון את התקופות במדינה השנייה, ולהשלים את תקופת האכשרה הנדרשת כתנאי לזכאות. כתוצאה מכך ישקפו הקצבאות בשתי המדינות את מלוא השנים שבהן עבד המבוטח בשתי המדינות.

תחולת האמנה על תקופות שקדמו לכניסתה לתוקף

ככלל, האמנה אינה מעניקה זכויות לקבלת תשלום גמלה בעד תקופה שקדמה לתאריך כניסתה לתוקף. בעת קביעת הזכאות לגמלאות לפי אמנה זו, יובאו בחשבון תקופות ביטוח שהושלמו לפני כניסתה לתוקף.

כל גמלה שהושעתה בעבר מסיבות של שינוי תושבות או אזרחות - אפשר לחדשה כפוף להוראות אמנה זו. בקשות לחידוש גמלה כאמור שיוגשו בהקדם, יזכו את המבוטח בגמלה רטרואקטיבית מיום 1.1.2012.

משנת 2012, יחויבו דמי ביטוח בריאות על פי השיעורים שבחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, בהתאם להכנסות שבשומה.

רציפות זכויות לגמלאות

האמנה מאפשרת לתושבי שתי המדינות להמשיך ולקבל גמלה גם אם שינו מקום מגורים ועברו להתגורר במדינה השנייה, כפוף לזכאותם התיאורטית לגמלה אילולא שינו מקום מגוריהם. למשל, קצבת זקנה תמשיך להשתלם גם בסלובקיה במקרה שהמבוטח היה זכאי לקבל אותה אילו שהה בישראל, או תושב ישראל שקיבל קצבת ילדים בגין ילדו והילד עבר למדינה האחרת - יוכל ככלל להמשיך ולקבלה מהמדינה האחרת כפוף לדיניה.

צירוף תקופות ביטוח

למבוטחים שיעתיקו את מקום מגוריהם מישראל לסלובקיה בטרם השלימו את תקופת הביטוח המזכה לקצבת זקנה